Пш 34

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта" излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I. Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. | Ујвидек, петак, 6 март 1942. | Број 48

Јапанци напредују на Јави и Целебесу, а положај Рангуна је погоршан

Демантује се вест о искрцавању јапанских трупа на Мадагаскару

Бомбардовање Малте се данонећно наставља

Догађаји дана

Јапанци напредују на Јави ка Батавији, док се положај Рангуна сматра погоршаним, нарочито после преласка реке Ситанг.

*

Према неким вестима, број жртава у предграђима Париза се још повећао, тако да је мртвих више од хиљаду. Енглези су преко радија упутили изразе жаљења француском народу, због жртава, на чега је у Берлину одговорено да је то „кулминација срамоте".

*

Француска влада протестовала је у Вашингтону због признања де Головог суверенитета над Новом Каледонијом.

*

Хонолулу, главни град на Хавајским острвима, бомбардован је у среду изјутра.

Амстердам, 5 марта. — (ДНБ) Како Рајтерова агенција јавља, у последње време напад Јапанаца против острва Јаве постаје све жешће и са њихове стране врши се све јачи притисак у вези са искрцавањем на западном делу Јаве, где се воде огорчене борбе. Холандске трупе предузеле су противнапад, али су оне бројно мниого слабије и стога у овој акцији нису могле да успеју.

Напредовање Јапанаца и на Целебесу

Токио, 6 марта. (ДНБ) — Јапанске трупе које се боре у јужном углу Целебеса и даље напредују ка унутрашњости острва. После заузимања пристанишног града Макасара, јапански морнари присилили су на повлачење непријатеља и заузели важно војничко и место Јамба, 30 километара истисточно од Мараса. (Марас се налазили 27 километара северно од д Макасара. Јапанци су на више и места сломили отпор холандскихих трупа.

Положај Рангуна озбиљнији него до садда

Токио, 5 марта. (ДНБ) — Како се са британске стране признаје, опасност која прети Рангуну, после преласка Јапанаца преко рекеке Ситанга, постала је озбиљнија ја него досада. Са британске стратране се нарочито рачуна да су у у јапанске руке пали аеродроми ни који се налазе у околини градада. Ово би са војног гледишта за значило да Јапанци долазе у ва ванредно повољан положај не са само са гледишта ратних операцација у Бурми, него и стога што о одавде могу да нападну вишене области Источне Индије и брододове у Бенгалском заливу.

Демантн вести о искрцавању Јапанаца на Мадагаскар

Виши, 5 марта. — (ОФИ). Неке иностране радио станице објавиле су вест о тобожњем искрцавању јапанских трупа на острво Мадагаскар. Сам јапански главни стан одлучно демантује ту вест, пошто не постоји никаква концентрација јапанских трупа у правцу Мадагаскара, нити намера од стране надлежних војних јапанских власти, да се то острво окупира. На крају, у демантију се додаје да на Мадагаскару данас живе свега два јапанска држављанина.

НАДМОЋНОСТ ЈАПАНАЦА НА ЈАВИ

Берн, 5 марта. — (Будапешти Тудошито). Према извештајима из Батавије, са холандско-индиске стране се признаје да су Јапанци и на суву и у ваздуху већ постигли надмоћност према савезничким трупама. Истиче се да [illegible] са помоћним авионима са два брода носача авиона учествују у борбама. На Јави је сада време веома неповољно. Влада тропска врућина и падају јаке кише. Јапанске трупе сада већ угрожавају изворе нафте те су стога браниоци почели њихово уништавање. У среду рано изјутра разорили су рафинерију петролеја у Топиосу.

Адмирал Харт у Вашингтону

Њујорк, 5 марта. — (МТИ) Њујорпки радио јавља да је у Вашингтон стигао адмирал Харт, бивши заповедник америчке флоте у југозападном делу Тихог Океана. За Харта је пре кратког времена било јављено да је погинуо приликом потапања једног америчког бојног брода у поморској битци код Јаве.

НЕМАЧКИ ЛОВАЦ МИНА ОБОРИО ЕНГЛЕСКИ БОМБАРДЕР

Берлин, 5 марта. — Један немачки ловац мина напао је у среду изјутра на Каналу Ла Маншу један британски бомбардер и осуо га аргилериском паљбом. Већ после неколико минута, британски бомбардер почео је да тоне у море.

Бомбардовање Хонолулуа

Берлин, 5 марта. — (ДНБ). Према енглеској обавештајној агенцији, а на основу вести приспелих из Њујорка, у среду рано изјутра бачене су бомбе на Хонолулу.

У Паризу је повраћен мир

Виши, 5 марта. — (ОФИ) Државни секретар Моасе дао је данас представницима стране штампе изјаву у којој је навео да је војни заповедник Фонтен извршио увиђај на свима местима која су енглески авиони бомбардовали у Паризу. Он је при томе стекао непријатан утисак и утврдио да је штета у људству и материјалу огромна. Моасе је при томе изјавио да је мир међу париским грађанством, које је овај непријатан случај у највећој мери узбудио, већ повраћен.

СЕДНИЦА ФРАНЦУСКОГ МИНИСТАРСКОГ САВЕТА ПОВОДОМ БОМБАРДОВАЊА ПАРИЗА

Вини, 5 марта. (ОФИ) — У вези са бомбардовањем околине Париза, одржана је седница министарског савета, под претседништвом маршала Петена и у присуству адмирала Дарлана, који је поднео извештај о утисцима из бомбардованих крајева.

АБЕЦ ДОПУТОВАО У БЕРЛИН

Берлин, 5 марта. — (Буд. Туд.) Немачки амбасадор у Паризу Отто Абец стигао је у Берлин.

Његов долазак доводи се у везу, делимично са процесом у Риому, а исто тако и због случаја да су САД запоселе Нову Каледонију и признале власт де Гола на француским острвима у Тихом Океану.

Извештај немачке Врховне команде

Из Главног стана Вође Рајха јавља се:

У жестестоким борбама у подручју Донеца одбили смо непријатељске нападе потпомогнуте оклопним трупама. На осталим секторима ИсИсточног фронта непријатељ је у току многобројних безуспешниних напада претрпео тешке и крваве губитке.

На линији заокружавања око Лењинграда наша тешка артиљерија с ус успехом је бомбордовала војне уређаје Кронштата.

Ратне е операције на Источном фронту подупирале су јаке ваздушне с снаге које су продужиле са разоравањем совјетских железничкиких веза.

Борбенени авиони који су вршили извидничке летове над Енглеском бомбардовали су лучке уређаје на југоисточном и западном делелу острва.

И данању и ноћу наставили смо са бомбардовањем аеродрома и поморскиких база на Малти.

НОВА ПОШТА

У Вашингтону је донета одлука о потпуној реорганизацији америчке војске. Према званичном извештају, издатом у Вашингтону, за команданта сувоземне војске именован је генрал Леоли Мек Нејл, који је шкотског порекла. Генерал Мак Нејлу је поверено да реорганизује америчку војску. За снабдевање и војне транспорте именован је нарочити савет, коме се на челу налази генерал Сомервел. Америчким ваздухопловством командоваће отсада генерал Арнолд, досадањи начелник генералштаба.

У круговима блиским америчкој влади, опште је мишљење да се новом поделом команде америчке војске жели унети нови дух у америчку стратегију, која се у досадашњем вођењу рата одликовала чисто дефанзивним карактером, док би нови људи требали да уведу офанзивни дух. При томе се помиње пиоме генерала Маршала, начелника генералштаба Сједињених држава, које је недавно упутио Сенату, а у коме је изразио мишљење да је сада време да Америка пренесе рат на непријатељску територију. Мишљење генерала Маршала потпуно се подудара и са мишљењем Вилкиа, који је стао на гледиште да се не може стално бити у одбранбеном ставу.

Могуће је да у вези са горњим стоје и вести о скорој промени америчког министра војног, Стимпсона. Као његовог наследника помињу Вилкиа, чији је офанзивни дух познат. На крају, треба додати још и једну књигу, коју је писао један виши амерички официр под насловом: „Рат се може добити само офанзивом". Писац књиге констатује да ће Англосаксонци изгубити рат, ако ускоро не пређу у напад.

Опасност за Индију због напредовања Јапанаца у Бурми постаје сваким даном све већа, те је данас проблем Индије више у одбрани него у нападу. О овом питању вођена је дискусија на последњој седници Доњег дома. Претставник владе дао је изјаву о одбрани западних граница Индије, нагласивши да је положај у Бурми веома озбиљан. У току дискусије видело се да су индиске трупе у току борби на Малајском полуострву претрпеле веома тешке губитке. Претставници радничке партије јавно су изразили своје незадовољство због политике владе према Индији и захтевали да и друге народности Империје буду мобилисане, пошто треба омогућити да сваки човек брани своју земљу, а индиске трупе биле су досада слате на више фронтова ван Индије. Један претставник радничке партије указао је још и на то да енглеске трупе које су у Индији, још увек тамо бораве не због војне, него због политичке потребе, те се стога налазе у унутрашњости земље, где не прети никакав спољни непријатељ.

У вези са проблемом Индије уско је везан и проблем Кине. На јужном делу Бурманског пута, коме су се опасно приближиле јапанске трупе, престао је саобраћај, те је на тај начин онемогућено слање ратног материјала Чанг Кај Шековим трупама.

Англосаксонска штампа доноси најразличније планове о томе како би се могле снабдевати чункиншке трупе док нови путеви, који су у изградњи, не буду готови. Помиње се и снабдевање ваздушним путем, али је овај начин снабдевања мало вероватан, пошто би се тешко могла снабдети војска од два милиона људи са којом располаже Чункинг. С стране Лондона и Вашингтона све се чини да би се Кинези одржали у борби против Јапанаца.

х—к.

Кроз ШТАМПУ

Вевел и британски фронтови

„Пестер Лојд", у уводнику, поводом враћања генерала Вевела у Индији, пише:

У великој ратној шаховској партији, Вевел се чини као краљ странке која губи, која се од сваке непосредне опасности мора склонити на сигурно место, јер са њиме, с његовим гласом а и с његовом војном спремношћу, изгледа да стоји или пада и престиж енглеског оружја.

Чињеница да је Вевел из Јаве отишао у Индију а не у Аустралију — чија је одбрана, уосталом, на основу закључака у Вашингтону поверена америчкој врховној команди — даје одговор и на најважније стратегиско питање које би се могло поставити у погледу даљег тока рата: да ли се, после постигнутих досадањих циљева, војни потенцијал Јапана равна према југу или према западу? Савезници су, померањем стратегиског положаја у простору Сингапура и Холандске Индије, стављени пред дилему да или Аустралију препусте несигурној потпори америчких трупа и њиховом транспорту материјала кроз јужни Пацифик, или пак да, улошком најјачих војних сретстава на северној обали Аустралије Јапанце спрече у њихову продирању на југ. Пошто би се та војна сретства за кратко време могла прибавити само из Индије, морао би се тиме најважнији саставни део британског царства војнички изручити Јапанцима.

Тако се, очигледно, учинило радије то, да се „празни део света" остави неизвесној будућности, а расположиви контингенти у Индији да се супротставе непријатељу.

У Аустралији, међутим, чују се гласови који захтевају обилнију америчку заштиту овог британског доминиона. Преостале шаховске фигуре Савезника у овој великој партији, која се игра о Источну Азију, сакупљене су у Индији, али и овде су већ Јапанци на потезу.

*

„Дојче Дипломатише Кореспонденц", разматрајући ток процеса у Риому, пише:

Риомском парницом требало би пред француским народом показати да појам „одговорности" није празна реч. Међутим, по основи начина којим се данас расправља цело ово питање, није могуће ослободити се утиска да се овде, после „кулминација Клеменсоа и Поенкареа, жели изнети на површину закаснеле шовинистичке следбенике, из чега свакако ваља извући одређене закључке. Јер, кад се за пораз Француске чини одговорним само оскудност припреме за ратну организацију, онда је то не мало значајно за просуђивање онога душевног сналажења које је позадина тога плана.

Француски протест у Вашингтону у вези са Новом Каледонијом

Виши, 5 марта. (ДНБ) — У среду у вече у Вишију је објављено ово званично саопштење:

„Према обавештењима из Вашингтона, влада САД, уз искључење француских званичних личности, упустила се у преговоре са дисидентским гувернером Нове Каледоније. Ова вест примљена је у меродавним француским круговима са највећим чођењем, тим пре што САД одржавају редовне дипломатске односе са Француском чиме су признале суверенитет Француске, како у погледу матице земље, тако и у погледу колонија. Француска влада учинила је потребне кораке код Министарства спољних послова у Вашингтону у намери да поднесе протест у вези са Новом Каледонијом.

Основано је Мађарско-бугарско друштво

Будапешта, 5 марта. (МТИ) — Мађарско-бугарско друштво у среду у 6 часова поподне одржало је своју конституирајућу скупштину у будапештанској Трговачкој и индустриској комори. Међу присутнима био је витез Сомбатхељи Ференц, генерал-мајор, начелник генералштаба, г. Улајн-Ревицки Антал, ванредни посланик и опуномоћени министар, шеф штампе, као и још многе друге личности мађарског политичког и јавног живота Са бугарске стране, на седници је узео учешћа бугарски посланик у Будапешти, г. Тошев, бугарски војни аташе и аташе за штампу.

За претседника Мађарско-бугарског друштва изабран је једногласно витез Течеи Мориц Калман, потпретседник мађ. друштва за спољну трговину. Претседник је у приступном говору нагласио да је сваком правом Мађару прирасло за срце зближење са бугарским народом. Оснивање Мађарско-бугарског друштва је срдачан гест мађарске народне заједнице према пријатељском бугарском народу.

Аустралија тражи заштиту од Сједињених држава

Шангај, 5 марта. — Сиднејска штампа тражи да се одбрана Аустралије повери једном америчанском генералу. Један лист предлаже да се на тај положај позове генерал Мак Артур, бранилац Филипина. Погледи Аустралије упрти су нарочито на Сједињене државе — пишу листови — пошто је Енглеска далеко, а и сама има хиљаду невоља.

И аустралијански Ратни савет се, на својој последњој седници, показао наклоњен приближавању Сједињеним државама. Спомињање имена Мак Артура у вези са овим, изгледа да значи да се у Аустралији не рачуна још са дугим трајањем америчкота отпора на Филипинама. (ИНБ)

„Рат се може добити само офанзивом"

каже амерички пуковник Нерман

Буенос Ајрес, 5 марта. — (Стефани) У Њујорку је објављена књига пуковника Нермана, која носи наслов „Рат се може добити само офанзивом". У књизи, која је изазвала велико интересовање, писац каже да ће Англосаксонци изгубити рат ако одмах не предузму офанзиву.

Рузвелт тражи ратне бродове од држава Јужне Америке

Берлин, 5 марта. (ДНБ) — Према вестима из Лондона, „Дејли Телеграф" доноси извештај из Вашингтона по коме се претседник Уније, Рузвелт, бави планом да јужноамеричке државе замоли да му ставе на расположење своје ратне бродове у сврху одбране северне, средње и јужне америчке обале. На овај корак навела је Рузвелта одлучна акција немачких подморница коју су Немци испољавали у близини америчке обале. Рузвелт је на даљој конференцији штампе признао да америчка ратна флота на Атлантском Океану није довољна за заштиту обалског саобраћаја Северне Америке.

Смрт бившег југословенског министра војске Душана Трифуновића

Будапешта, 5 марта. — (НІІТ) У српском заробљеничком логору у Нирнбергу умро је, после дужег боловања, бивши југословенски министар војске и морнарице Душан Трифуновић. У вези са тим, треба напоменути да је покојни бивши југословенски министар био у тесном сродству са једним Србином из Јужног Краја, угледним поседником Ђуром Шијачићем, који данас живи у Ујвидеку, а који је узео за жену ћерку покојног Министра.

Берлински коментар о лондонској изјави упућеној француском народу

Берлин, 5 марта. — (ДНБ). Лондонска радио станица упутила је данас на француском језику следећу изјаву, коју Немци називају „кулминацијом срамоте“:

Влада Његовог Величанства у највећој мери жали оне који су постали жртве бомбардовања у Биланкуру и изражава свим породицама страдалих лица своје најдубље саучешће, као и онима, који су заједно са нашим војницима пали на пољу части и ми данас поздрављамо мртве са скинутим шеширом.

На Вилхелмштрасеу овој изјави се додаје овај коментар:

„Јасно је да ће бомбардовање Париза бити означено у историји као највећи злочин. Сасвим независно од политичких несугласица између немачког и француског народа, француски и немачки народ морају да осуде овај злочин“.

Самнер ф Велс је јуче на конференцији за штампе изјавио да је њему билило познато да ће бити извршен в ваздушни напад на Париз и његову околину. Из ове изјаве проистиче да је претставник једне је државе, која са Вишијем одржава данас само још формално ју дипломатске односе, показао д: да је циник и да је то што данас ас Енглези раде „кулминација срамоте“.

Успеси јапанских ратних бродова

Токио, 5 марта. (ДНБ) — Јапански Царски главни стан јавља: јапански ратни бродови, који су продирали јужно од острва Јаве, у правцу Индиског Океана, 2 марта сукобили су се и потопили британски разарач „Стромхолд“ од 950 тона. Трећег марта јапански ратни бродови потопили су и „Ешвил“, америчку топовњачу од 1270 тона. Са јапанске стране нема губитака.

Исто тако јапански Главни стан јавља: У близини острва Огашавара, које се налази око 1000 километара јужно од Јапана, примећено је 30 непријатељских авиона. У ваздушним борбама оборено је 7 непријатељских апарата. На једном острву причињена је незнатна штета.

САХРАНА ПАРИСКИХ ЖРТАВА ОБАВИЋЕ СЕ У СУБОТУ

Виши, 5 марта. — (ОФИ). Сазнаје се да ће сахрана жртава које су настрадале приликом енглеског ваздушног напада бити извршена у суботу по подне у предграђима у којима се десила несрећа. Заупокојена миса погинулим париским грађанима одржаће се у париској цркви.

ВАЖНО САОПШТЕЊЕ ЗА СВЕ ПОСЛОДАВЦЕ

Земаљски завод за друштвено осигуравање (Орсагош Тарсадалом Биztошито Интезет), досадањи Окружни уред за осигурање радника, позива све послодавце на подручју Јужног Краја да најдаље до 20 марта поново пријаве све своје раднике и службенике без обзира на то да ли су они и досада били пријављени. Треба пријавити све оне службенике који су 1 марта били стварно запослени код фирме и појединачног послодавца. Овде није само реч о индустриским и трговачким службеницима, већ и о кућној послузи, и уопште о свима члановима досадањег Окружног уреда за осигурање радника. Треба знати да се кућна послуга пријављује на пријавницама са црвеним словима, а сви остали службеници на пријавницама са црним словима. Послодавци у свима местима Јужног Краја добиће до 7 марта овакве пријавнице, а у случају да их не добију, дужни су требовати их код ОТИ-а, који им пријавнице ставља бесплатно на расположење. Она предузећа, која су за сада своје раднике и службенике пријављивала са списковима, морају такође поднети индивидуалне пријаве. Ко не буде поступио по овој наредби биће кажњен са затвором од два месеца и новчаном казном до 1000 пенга.

Лондон о нападу на Париз

Стокхолм, 5 марта. — (НШТ). О енглеском ваздушном нападу против Париза, лондонски је радио јавио да су, упркос неповољног времена, енглески авиони „врло добре резултате“ постигли, иако број нападачких авиона није био велики.

Према лондонском дописнику „Афтонбладета“, у Енглеској сматрају ваздушни напад на Париз као ао упозорење адмиралу Дарлану, д, да не иде сувише далеко у сарадњи са Немачком.

Сем тогаога, ово сматрају као први пример енглеских ваздушних акција чијиији је циљ „да се спречи лиферовањање материјала на Источни фронт ит и у Либију“.

Немачки комеентари бомбардовања Париза

Берлин, 5 марта. — Сви овдашњи листови доносе опширне извешаје о енглеском ваздушном нападу на Париз.

Према првим извештајима који су стигли овде, погинуло је неколико стотина лица а рањено је преко хиљаду. Додаје се да приликом напада енглеских бомбардера нису страдала само индустриска па постројења него и настастањени квартови.

У немачкиким круговима наглашује се да је је приликом рата на западу извршен само један напад на Париз, а, а том приликом строго се водило о рачуна да настањени квартови бу буду поштеђени. Међутим, овај са садањи напад у Берлину упоређује се са енглеским нападом на О Оран и Дакар.

Највише су страдали Париз и Булоњ

Париз, 5 марта. — (ДНБ) Према најновијим вестима, у Паризу број мртвих износи преко 700. Париска предграђа много су страдала услед овог бомбардовања и досада је утврђено да је срушено око 900 кућа. У Булоњу број порушених кућа је такође велики, а број мртвих износи 287. Ту су тешко погођене бомбама фабрике „Парма“, „Фан“ и „Рено“.

У вези с тим, треба најодлучније демантовати ти тврђења енглеске радио станице, препрема којој су Енглези у Француској бј бомбама уништавали само оне фабрбрике, које раде за Немачку. Супротнотно томе може се утврдити да су бомбе бе много више падале на радничке ста станове, него на фабрике са војним об објектима. Утврђено је и то да су ен енглески бомбардери приликом овог ог бомбардовања дејствовали на ширинини од 25 километара.

НОВО ИЗДАЊЕ СРПСКИХ НОВИНАРА, САРАДНИКА „НОВЕ ПОШТЕ“

ИЗЛАЗИ 8 — III — 1942

ПАЛАС

ШТУКЕ

Одличан немачки ратни филм о храбрим подвизима ШТУКА авиона за обрушавање.

Карл Радам, Ханес Штелцер, Алберт Хан и Херберт Вилк

АПОЛО

ПРЕМИЈЕРА

Једна ноћ у Ердељу

Сјајан историјски мађарски љубавни филм

Пагер А., Лазар М., Селецки З. и Нађ И 7

ОДЕОН

Златна варош

Амерички историски филм из времена грађанских ратова у 12 дела

Ерол Флин, Мириам Хопкинс, Рандолф Скот и Хумпреј Богарт

РЕКС

Одличан најновији мађарски филм

Три звонцета

Криминални шаљиви комад.

ТОЛНАИ К. ЈАВОР П., ТУЛАШ М. и МАЛИ Г.

СЕМЕЊЕ ЗА СЕТВУ МОЖЕ СЕ УПОТРЕБИТИ САМО У СВРХУ СЕЈАЊА

Влада је издала наредбу да се семе за сетву према постојећим наредбама власти може употребити искључиво само у сврху сејања и то на основу добијених упутница од стране надлежних власти. Изузетак од овога чини случај ако земљорадник може да докаже да је без своје грешке пропустио да на време изврши сетву. Одржање ове наредбе биће контролисано од стране органа власти, а извршиоци ће бити строго кажњени.

—(•)—

„СВАДЉА ИЗА ТАМНИЧКЕ РЕШЕТКЕ“

је наслов првога романа из серије „Модерни криминални романи“, који је изишао ових дана у савршеној техничкој опреми и са садржином која ће освојити све љубитеље све врсте романа. У том стварно интересантном и са много психолошке вештине писаном криминалном роману, читаоцу се предочава бурни и нервозни живот данашњице. Писац романа Вилијем Кингстон, који је већ довољно познат нашим читаоцима, дао је овим својим делом један од најбољих романа. Роман се чита до краја без предаха и ни најрафинираниј читалац не слути како ће се он завршити. Роман „Свадба иза тамничке решетке“ у продаји кошта 50 филера, а може се добити у свима трафикама, књижарама, код уличних продаца новина и у свима бачким местима. Поруџбине и претплату за ову серију романа прима: Љубомир Богданов, Ујвидек, Бузатер, 21.

Бразилијанци не знају шта ће са – кафом

Од огромних залиха кафе, које не могу да се извезу, градиће се куће, авиони и бродови . . .

У Бразилији, по најновијим проценама, производи се годишње око милион и двеста хиљада тона кафе. Од тога се око 400.000 тона отпрема у Европу, скоро исто толико на Далеки Исток, док око 120.000 тона одлази у Сједињене државе. Тако годишње остаје Бразилији самој залиха од преко 280.000 тона. То је, међутим, сразмер потрошње у мирно време. Сада у рату ствар стоји друкчије.

КАФОМ СЕ ЛОЖЕ ЛОКОМОТИВЕ, — КАФА СЕ БАЦА У МОРЕ...

Већ и пре рата, у Бразилији се у производњи кафе показивао сувишак, тако да су онде кафом ложили локомотиве, или просто кафу бацали у море, пошто им је само сметала.

Откако је избио рат, у круговима бразилијанских произвођача кафе завладало је панично расположење. Вештачки подржаване цене кафи убрзо су почеле да падају, и током даљег времена бриге произвођача постајале су све веће. Изузев оних товара које данас још односи Енглеска, у Европу скоро нигде више и не долази од оне огромне количине кафе, која је била главни доходак Бразилије. И док данас, као што сви знамо, код нас и у осталим државама Европе шољица праве кафе значи праву реткост, те место ње пијемо разне сурогате, дотле су стоваришта кафе у Бразилији пуна крцата, и не знају шта са њом да раде.

НОВ ПРОНАЛАЗАК: КАФЕЛИТ

Од неколико месеци наовамо, читава легија америчких хемичара труди се да пронађе како би се из кафе могао начинити неки материјал који би, бар донекле, ослободио Бразилију тешке бриге. По најновијим вестима, једном хемичару у Детроиту и успело је да сачини један нов материјал из кафе, који је назвао „кафелит“, а који би се могао употребити у разне сврхе. Претседник Бразилије се веома заинтересовао за овај проналазак, који су и други стручњаци означили као добар, те је већ и основана једна фабрика у којој ће се кафа прерађивати у кафелит. По томе поступку, кафа самлевена у прах пресује се, уз врло високу температуру, те се добива једна врло јака маса, као железна плоча. О тој новој кафеној материји круже већ фантастични гласови.

НАМЕШТАЈ, ПАРКЕТА, КАРОСЕРИЈЕ — СВЕ ИЗ КАФЕ

По једнима, кафелит ће бити употребљен за изградњу авиона, по другима чак за изградњу бродова. Сматра се, уопште, да ће нова материја у индустрији играти важну улогу, пошто ће се из ње моћи правити и намештај, паркети, аутомобилске каросерије и друге ствари. Он ће се моћи обојити, те употребљавати н. пр. и за поплочавање купатила, кухиња, ходника и сл., а посебна добра страна му је то што се, због његовог особена мириса, неће на њему моћи задржавати и умножавати разни инсекти.

ИЗ КАФЕ ЗИДАЋЕ СЕ И КУЋЕ...

Најзад, ма како чудно звучало, од овако прерађене кафе моћи ће се и куће зидати. Таква је кућа већ и саграђена недавно, и значи првокласну сензацију у грађевинској техници, као што изјављују сами амерички стручњаци. „Цигље од кафе“ нису, дакле, више само замисао, него стварност.

И „КАФЕНОЈ ГУМИ“ ПРИДАЈЕ СЕ ВЕЛИКА БУДУЋНОСТ

И о другом једном значајном проналаску, о тзв. „кафеној гуми“ пише америчка штампа. Суштина проналаска је у томе, да се измлевена кава измеша са течном гумом, и уз постепено охлађивање формира у одређене облике, и добије се смеса врло гипка и еластична, која ће се моћи такође употребити у разне сврхе.

Тако се и „кафелиту“ и „кафеној гуми“ прориче велика будућност, а тиме је уједно пружена могућност бразилијанским произвођачима кафе да могу своје огромне залихе уновчавати.

Свакако, тешко је ипак поверовати да је овим решен проблем, који већ много деценија мучи бразилијанске продуценте, али је, несумњиво, добивена једна занимљива перспектива.

У Паризу је поново ***убијен један немачки војник***

Париз, 5 марта. — (НШТ). У Паризу је првог марта убијен један немачки стражар. Немачки војни командант у Француској наредио је, те је стрељано 20 Јевреја комуниста.

Ако извршилац убиства до 16 марта не доспе у руке, поново ће бити стрељано 20 Јевреја комуниста.

У среду, на дан сахране убијеног немачког војника, сва позоришта, биоскопа и друга места забава била су затворена у Паризу, а каване су биле затворене у 8 сати увече.

(●)

Нова ваздушна узбуна у Паризу

Париз, 5 марта. — **(МТИ). У среду по подне, дат је нови знак за узбуну у Паризу. Узбуна је трајала скоро читав час. Примећени су енглески авиони који су летели над Паризом, али нису бацали бомбе, па се претпоставља да су они само извиђали резултат ранијег бомбардовања.**

(●)

Званичан коминике Вишија о нападу на Париз

Виши, 5 марта. — (ОФИ) Са ведлежне стране, поводом бомбардовања париских предграђа, издато је ово званично саопштење:

Државни шеф Маршал Петен обавештен је касно у ноћ о бомбардовању париских предграђа. Он је телефонски био обавештаван о свима појединим нападима енглеског ваздухопловства као и о броју рањених и висини штете која је нанесена.

Шеф државе дао је израза болу према радничким породицама, жртвама овог кукавичког крвопролића, које су и поред велике беде остале верне својој отаџбини. Овај нечувени напад на ненаоружано становништво, које иначе доста пати, изазвало је у целој Француској велико огорчење.

Маршал Петен издао је наређење да се дан када ће жртве овога напада бити сахрањене прогласи за дан народне жалости. **(МТИ)**

Адмирал Дарлан на месту трагедије

Одмах после ваздушног напада предузете су мере и организована је одлична служба прве помоћи, ради указивања исте рањеницима. Међутим, нажалост, велики број тешких рањеника умро је, јер ни лекарска помоћ није им могла спасти живот. Преживели рањеници пренесени су у париске болнице.

У среду увече стигао је у Булоњ адмирал Дарлан. Још у току дана смештени су становници порушених кућа, који су остали без крова, у склоништа. Гасне и водоводне цеви прекинуте су на више места од бомби. Ради се журно на откопавању рушевина, под којима још увек има живих људи, јер се чују крици за помоћ.

Сада се може тек да створи слика о тежини свога напада. Место ваздушног напада приказује страшну слику. Читаве улице сравњене су са земљом. Срушене су фабрика порцулана у Севру и Роденов музеј у Медону. У Булоњу срушено је 150—200 кућа. Овде се рачуна да је било 400 мртвих, но није искључено да је њихов број и већи. Једно склониште од напада из ваздуха у Булоњу, у које се склонило за време напада око 150 лица, затрпано је од рушевина.

Број жртава у Паризу попео се на преко хиљаду

Париз, 5 марта. — (НШТ). Како са званичног француског места јављају, број жртава приликом ваздушног напада од среде у зору на Париз,

попео се на више од хиљаду мртвих. Само у Булоњ сир Сен избројено је 400 мртвих и хиљаду рањених.

Ваздушни напад био је управљен против западних предграђа или против таквих квартова за становање, који су сасвим удаљени од важних индустриских делова. Енглеске бомбе су углавном пале на мирна предграђа са вилама.

Шеф француске државе још је у среду упутио преко радиа поруку становништву Париза у којој је изразио своје огорчење због енглеског ваздушног напада.

У Грчку ће бити увезено 8000 тона пшенице

Лондон, 5 марта. — (Буд. Туд.) У овдашњим упућеним круговима сазнаје се да је један теретни брод на коме је утоварено 8000 тона пшенице намењене за Грчку, а који се сада налази у једном пристаништу у Средоземном Мору, добио од италијанских власти слободан пролаз да може да отплови за Грчку. Исто тако и немачке власти дале су свој пристанак да овај брод може слободно да отплови за Грчку.

(●)

Британска појачања *на острву Маурициус*

Стокхолм, 5 марта. (ИНБ) — На британском острву Маурициус, које лежи источно од француског острва Мадагаскара, предузеле су британске власти, у највећој журби, мере појачавања. Локални гарнизони појачани су новим војним трупама, а изградња одбранбених утврђења грозничаво се довршава.

(●)

ТРАЖИ СЕ 168-ЧАСОВНА РАДНА НЕДЕЉА У АМЕРИЦИ

Њујорк, 5 марта. (МТИ) — Разматрајући ситуацију у Тихом Океану „Њујорк Тајмс“ утврђујући јапанске успехе, тврди да САД може да се нада победи само у том случају ако повећа своју ратну производњу. У овом критичном времену било би потребно да се у ратној индустрији заведе 168-часовна радна недеља.

ВЕСТИ

— Утврђење цена грађевинског материјала. Наредбом министра за снабдевање, утврђене су цене за грађевински материјал и то у првом реду за цигљу и креп. У Делвидеку произвођачи могу зарачунати још 12% на досадање цене, а у осталим деловима државе још 21%.

— 125-годишњица рођења Јована Арања. 1 марта навршило се стодвадесетпет година од рођења великог мађарског песника Јована Арања. Јован Арањ се нарочито истакао као епски песник, у ком је својству створио дела од највеће литерарне вредности. Његов национални еп „Толдија" и „Толдијина старост", спев пун песничких лепота и народне мистике, познат је и нашој читалачкој публици, из сјајног превода Змаја Јована Јовановића, који је и Арањев спев „Отма Мурањ-града" пресадио у српску књижевност на свој јединствени начин.

— Код Ујвидека на Дунаву лед полагано креће. Топло време, које је завладало, потпуно је преобразило физиономију града. Огромне количине снега које су још пре неколико дана претстављале читава брда на улицама, већ су нестале. Једино још на Дунаву ледени покривач потсећао је на минуле недавне зимске оштре дане. Међутим, од јуче почео је лед доста да пуца. Код железничког моста, у току јучерашњег дана, екразитом су разбијане ледене наслаге, да би се олакшао пролазак леда, који ће за дан два да крене и од горе, према извештајима који пристижу.

— Добровољни прилози за Левенте и Црвени крст. Г. Никола Танурџић, овдашњи трговац, дао је на име добровољног прилога за Црвени крст 1000 пенга и за Левенте 1000 пенга.

— Подземна вода у Надељу. Како се сазнаје, поред осталих места, од пролећних подземних вода много је страдало и село Надељ. Многе су куће оштећене, тако да су становници морали да се иселе.

— ОТИ је отпочео свој рад у Сабадки. На место Окружног уреда за осигурање радника 1 марта је отпочео свој рад ОТИ, земаљски завод за друштвено осигурање. Штампани су нови болеснички листови: за намештенике индустријских предузећа бели, а за намештенике приватника зелени. Штампане су и нове пријавнице и одјавнице те је преуређено цело пословање по новим прописима. Болесни радници морају од сада за сваки лек платити у апотеци 30 филира без обзира на вредност добијеног лека.

— Фатална забуна која је изазвала смртну несрећу. Јављају из Дебрецена да се у тамошњој дечјој клиници десила несрећа чија је жртва шестогодишњи Габор Орбан, који се налазио на лечењу. Детету је био преписан калмопирин, али је болничарка забуном дала детету сону киселину те је дечак после три часа у највећим мукама умро.

Хапшење двојице опасних варалица у Ујвидеку

који су насилно скупљали добровољне прилоге

Пре два дана појавила су се у Ујвидеку два елегантно одевена господина, који су заређали нарочито код имућнијих грађана, претстављајући се као делегати Мађарског православног женског удружења „Сент Илона" из Сегедина. Они су обично и утврдили висину добровољног прилога, који би имао да се да, а који је износио најмање 30 пенга.

Тако су дошли до једног овдашњег познатог трговца, који им је дао 30 пенга, с тим да поново наврате код њега, јер ће он разговарати са још неким његовим пријатељима, који ће им дати добровољни прилог. Ова двојица полакомила су се на овај предлог, и кад су се после једнога сата вратили у радњу овога трговца,

на њиховово највеће изненађење, поред власника радње дочекали и су их и полициски детективи,м, који су их ухапсили.

Власник радње, наиме, у међувремену телефонски је обавестио полицију, ко која се заинтересовала за ову двојицу. Испоставило се да је један од њих, неки Велвард Хенрихих, стар 46 година, а други Ауер др Јанош, стар 27 година, обојица из Будапеште. Они су признали да су обишли приличан број места и да су скупили неки пут,ут, просечно, 300 до 400 пенга.

— Ујвидешка полиција ухватила пештанског крадљивца. На радиопотерницу, ујвидешка полиција ухапсила је неког Бата Јаноша, 20-огодишњег келнера, који је у Пешти покрао свог поочима и побегао у Ујвидек.

— На шест месеци затвора осуђен је у Сабадки Лукач Терек због крађе бицикла. Он је купио од непознатог војника — како је у свом саслушању рекао украдени бицикл. Када га је једном возио улицом у бициклу је препознао своје власништво Андрија Рокенштајн овдашњи магационер, који га је предао полицији.

— За бесплатан течај немачког језика у Сабадки влада велико интересовање. Течај почиње 17 марта у Мушкој гимназији где се код проф. Крајчовића могу пријавити.

— Угушило се четворогодишње дете од четири месеца железничара Јожефа Садецког у Сабадки. Дете се изгледа у току ноћи сасвим покрило јорганом и тако се угушило. Истрага је у току.

— Италијанска шибице у Бугарској. Према писању бугарских листова, ових дана стигло је из Италије двадесет пет милиона кутија шибица које су пуштене у продају. Ускоро се очекује да ће стићи још један већи транспорт италијанских шибица.

— Пештански трамвајци добиће дрвене ципеле. „Регели Мађарорсаг" доноси вест да ће управа пештанских трамваја, која иначе снабдева своје намештенике оделом и обућом, издати за сво особље ципеле са дрвеним ђоном. Кочничари добиће теже ципеле, а кондуктери, који се више крећу, лакше ципеле.

Зидних календара за 1942 годину

још извесну количину има Администрација »НОВЕ ПОШТЕ« по цени од 14 филира. Ко пошаље 14 филира у маркама добиће календар о нашем трошку

— Вести и из Бачфелдвара. Они произвођачи репе, којима још припада шећећер од вербаске шећеране нека се јаве Урошу Еремину. Произвођачи ће после сваких 100 метатарских центи предати репе добити и 5 кг. бесплатног шећера. — Заинтересовани нека се пријаве у општини ради пријема таблица за школа. — Услед наглог топљења снега, две куће у селу су оштећене. — Ове зиме зечеви су направили много штете у воћњацима; с страдало је преко хиљаду воћњака. — Свињска пијаца премештена је на плац поред темеринског друма.

— Скочилала са шестог спрата па остала жива. У среду на ноћ, у Будапешти, у улици Ђуле Гембеша бр. 13,3, скочила је са шестог спрата у у двориште, у самоубилачкој намери, 22-годишња Марија Молнлнар. Она је пала на гомилу снега у дворишту, и добила је само потрес мозга и неколико лакших озледа.

— Привремено увођење карата за шећер у САД. Према саопштењу Министарства пољопривреде указала се потреба да се привремено у уведу карте за шећер. Ове карте за шећер важиће само за месецец март, јер се рачуна да ће за неколико недеља стићи шећер из из Кубе и Мексика, тако да ће се се попунити тренутна несташица шећера. Истовремено је извршено и максимирање воћа и поврћа.

— Карте за за животне намирнице у Швајцарској. И Изузев хлеба и меса све остале животне намирнице у Швајцарској ће рациониране су. Сада је изашла новаова наредба, по којој се утврђује и дневни оброк меса, док за хлеб још нису учињена никаква ограничења. До Досада су у Швајцарској била уведеедена три безмесна дана, али како се ова мера није дала задовољавајуће резултате, морала се утврдити одредрђена количина потрошње. Ова наредба, која је ступила на снагу 1 1 марта, односи се не само на месо, и, него и на његове прерађевине и конзерве.

— Бивши и ирански шах у Канади. — Премама једном телеграму НШТ-а бивши ирански шах Риза Пахлеви који је под пресијом енглеско-совјетском морао да поднесе остаавку, стигао је у Канаду.

У Ујвидеку је отворена модерна станица за пренос болесника

Саопштење градске пожарне чете

Ових дана отворена је у Ујвидеку филијала Земаљског савеза друштава за спасавање и прву помоћ, којом рукује градска пожарна чета.

Станица је добила два потпуно нова санитетска аутомобила, а ускоро ће стићи и трећи аутомобил. На тај начин, ова служба, која је постављена сасвим на модерну основу, стоји на расположењу грађанству за пренос болесника. Један превоз болесника у месту стаје 7 пенга, а за превоз у унутрашњост или из унутрашњости, наплаћује се 63 филера по километру.

Станица за спасавање налази се у касарни Градске пожарне чете у Ујвидеку, Андрашијева улица 12, телефон 33—22.

— Оскудица инжињера у Ђеру: Градско начелничко звање у Ђеру расписало је стечај за попуњење места првог градског инжињера и више осталих чиновничких места. У саопштењу градоначелничког звања констатује се да се осећа оскудица у инжињерима, а исто тако и у осталим чиновницима.

— Одронила се стена и срушила цркву у Сан Морицу. Необична несрећа десила се у познатом манастиру у Сан Морицу. Прекјуче изјутра одронила се једна стена,која се сручила на цркву манастира која је тешко оштећена. На срећу, људских жртава није било. У црквеном торњу било је звоно које потиче још из римских времена.

— Рационализација новинарске хартије у Данској. Према вести из Копенхагена, услед саобраћајних тешкоћа, издате су наредбе које ограничују број страна листова, да би се на тај начин постигла уштеда за папир. Ова наредба ступила је на снагу 1 марта.

— Велики пожар у Цариграду. У Цариграду избио је прошле ноћи пожар, који се ширио великом брзином, тако да је угрозио целу градску четврт. Изгорела је, међу осталим, једна врло драгоцена стара дрвена зграда, коју је својевремено подигла египатска принцеза и поклонила граду. Жртва пламена постала је и цела универзитетска библиотека са више хиљада књига и вредносних аката. Штета се цени на један и по милион турских фунти. Држи се да је узрок пожару једна трошна цев од пећи.

— У Шведској се једе месо од сребрних лисица Пре кратког времена у Шведској се појавило у продаји месо од сребрних лисица. У многим ресторанима сервирано је печење од сребрних лисица. Према једној наредби, продавнице меса сребрних лисица морају бити означене исто онако као и месарнице у којима се продаје коњско месо. По себи се разуме, да крзно сребрних лисица још увек знатно премашa вредност меса

Љубав пре три стотине година

Роман једне жене која је била пример одане супруге

У историји чувених жена угледно место заузима плава данска грофица Кристина Улфелт, која је живела око средине 17 века. Њен муж био је гроф Улфелт, један од најспособнијих и најмоћнијих државника свога времена. Данска је тада владала са Норвешком. Претседник данске владе био је гроф Улфелт.

Породица Улфелт живела је у Копенхагену, у раскошној палати, окружена краљевским почастима. Улфелтови су имали велики број двораца и поседа у унутрашњости земље.

Улфелт је за све што је стекао могао захвалити својој мудрој и веома образованој супрузи, која је важила као прототип верне и добре супруге. Данска је, у то време, водила главну реч у европској спољној политици. Речи Улфелтове биле су од важности. Дански двор је у то доба био најраскошнији двор у Европи.

Грофица Улфелт је била незаконита кћи данског краља Кристиана IV Кад јој је било 15 година, удала се за грофа Улфелта. У првих 18 година брака родила је са њим 16 деце. Кад је краљ Кристиан IV умро, почеле су се проносити опасне сплетке против Улфелтових. Најзад је гроф Улфелт са својом женом и децом морао да бежи у иностранство Верна супруга је и у беди, свуда пратила свога мужа. Прошли су Белгију, Холандију, Немачку и Шведску За све време између жене и мужа одржала се стара непомућена и велика љубав и слога.

Некадањи моћни диктатор Данске гроф Улфелт, упустио се у Шведској у смеле политичке спекулације па је шведског краља наговорио на рат против Данске. Шведска је победила и Улфелт је са победничким непријатељем ушао у своју престоницу. Али ускоро је са женом заједно ухваћен и бачен у тамницу Кристина и њен муж су се доцније на фантастичан начин спасли, помоћу лествица од конопца, које је Кристина у тамници кришом исплела.

Побегли су у Енглеску, али трагедија породице Улфелт тиме још није била завршена. 1663 су грофицу Кристину у Лондону домамили на један дански брод, одвукли је у Копенхаген и бацили у страшне казамате копенхагенског „Плавог торња". Она је пуне 22 године чамила у тој тамници и за то време била понижавана, мучена и излагана глади. Трпела је све то као права Хришћанка и умрла као мученица.

Гроф Улфелт је осуђен на смрт „ин контумациам" као издајник отаџбине. Он је избегао погубљење, али је умро у највећој беди, негде у Рајнској Области, па се ни за његов гроб не зна. Тако су завршила два заслужна човека, која су за Данску много учинили, а према којима се дански народ показао веома незахвалан.

✱

■ **Са одобрењем француских** власти, Археолошки институт из Берлина почео је са археолошким ископавањима у Бретањи. До сада је откривено више интересантних налаза: старих камених гробова са записима.

„Најузбудљивија лепотица Италије", рекао је Данунцио за славну филмску глумицу Иза Миранду

Лепа италијанска плавуша у средишту интересовања у Холивуду

У Холивуду последњих дана ни о коме другоме не говоре, већ само о славној филмској звезди Иза Миранди. Она се већ дуже времена налази у центру интересовања не само америчке филмске метрополе, него се за њу у највећој мери интересује и шира америчка јавност.

А сињорина Миранда је заиста атракција на свој начин, сензација за Холивуд, који воли егзотичне људе и ствари. Стопроцентна је плавуша (без обојене косе) са небеско плавим очима и расна Италијанка. Италијански песник Данунцио је у своје време рекао за ову лепу жену: „Иза Миранда је најузбудљивија лепотица Италије".

Ова лепа глумица из земље гаравуша има данас 26 година. Кад је била девојчица, није ни сањала да ће постати славни филмски стар. Она је похађала трговачку академију и сањала о томе да постане некада књиговођа или прокуриста у банци. Научила је одлично стенографију и писање на машини и у послу се већ у самом почетку показала као ревносна и вешта чиновница. За шест месеци је од свога шефа двапут добијала повишицу плате.

Првипут је добила повишицу, кад је однела италијански рекорд на такмичењу за стенографе, други пут пак, кад је на такмичењу дактилографкиња добила титулу „најсавршенија дактилографкиња Италије". У то време је већ постала популарна у целој Италији, листови су јој објављивали фотографије и дуге чланке писали о њој, а директори позоришта и менаџери су јуришали на лепу Иза Миранду са примамљивим понудама за ангажман.

Иза Миранда је најзад напустила чиновничку каријеру, уписала се у глумачку школу и одједном постала славна италијанска глумица. После приказивања њеног првог филма, Французи су се живо заинтересовали за лепу плаву Италијанку.

Она је две године играла за италијанске и француске филмске фабрике, па је ускоро дошла и прва понуда из Америке. Иза Миранда се колебала. Није добро владала енглеским језиком, па се плашила да ће режирати своје сигурне и рентабилне ангажмане са италијанским и француским филмским фабрикама.

Американци су се због овог оклевања Изе Миранде љутили. У међувремену је у Америку стигао нов интересантан филм са Изом Мирандом у главној улози и она је сада дефинитивно освојила америчку публику. Америчка штампа је одлучно тражила од Холивуда да се Иза Миранда ангажује по сваку цену за амерички филм. Један менаџер је хитно допутовао у Европу и одмах ступио у преговоре са лепом плавом Италијанком. Он је ставио следећу примамљиву и веома повољну понуду:

— Примите, сињорина Миранда, овај сјајан ангажман за Холивуд. Он гласи за три године. Првих десет месеци, после почетка ангажмана, нећете имати никаква друга посла, него да живите раскошно и учите енглески. Учитеља за енглески језик ће плаћати филмска фабрика. Ако ни после десет месеци још не бисте постали перфектна у енглеском језику, можете учити још три месеца. Тек после тога ћете добити своју прву филмску улогу.

Иза Миранда се после тога није ни за тренутак колебала. Примила је понуду. Оних десет месеци учења енглеског језика су сада прошли Према изјавама њених учитеља, она је испит из енглеског језика положила са одличним успехом. Савршено говори данас енглески језик.

И сада америчке филмске љубитеље само једна ствар интересује: какав ће бити филм у коме ће Иза Миранда првипут играти као америчка филмска звезда?...

СРЕБРО УБИЈА БАЦИЛЕ

У новије време медицински научњаци и лекари придају све већу важност сребру као одличном и сигурном средству за дезинфекцију. У борби против бацила заразних болести сребро се показало као одлично помоћно средство у лекарској пракси.

Сребро уништава чак и отрове, које бацили заразних болести луче из себе, кад доспеју у човекову крв. Тако је опитима утврђено, да је десетмилионити део грама сребра у једном кубном сантиметру воде могао за неколико часова да уништи око 5000 бацила.

Ова чињеница се сада често практично искоришћује у медицини и хемији, на основу такозваног „катадинског постука". У исто време, оваква сребром дезинфикована вода може се дати и најтежем болеснику, јер му од те воде не прети ни најмања опасност од заразе.

✱

У СУДУ ОД ЋИЛИБАРА КРВ СЕ НЕ УСИРАВА

Лекари су већ давно утврдили, да се свежа човекова или животињска крв веома дуго може одржати свеже, да се не усири, ако се стави у суд од ћилибара. То је навело лекаре да за апарате за трансфузију крви у новије време искључиво употребљују чисти, прави ћилибар.

Од ћилибара се праве цеви и апарати, као и фиоле и тегле за пренос и чување свеже крви приликом операција. Досадањи експерименти су показали, да је путем ћилибарске справе, болесник увек добијао савршено чисту крв, лишену свију бацила.

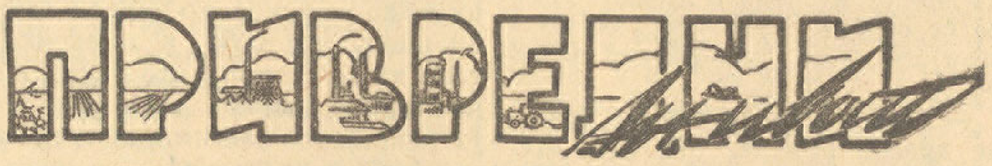

Бугарска производња дувана

Бугарска, у чијој је дуванској индустрији данас запослено око 800.000 радника, постала је, припојењем нових подручја, први добављач дувана у Европи. Потрошња дувана целе Европе износи, нормално, годишње око 150.000 тона. Потрошња дувана у Бугарској, према последњој статистици, износи 2,8 кг. по глави, и Бугарска стоји у потрошњи на другом месту, после Холандије, чији становници троше просечно 3,2 кг. Немачка троши, годишње по глави, 1,7 кг., и стоји међу европским потрошачима дувана на трећем месту.

Бугарска посвећује даљој изградњи дуванске привреде највећу пажњу. Намера је да се, у првом реду, уведе један монопол, чија би дирекција имала да се стара да се цене дувану стално изравнавају са трошковима око животнога издржавања. Даље, кредити бугарске Пољопривредне и задружне банке произвођачима дувана имали би се повисити. Најзад, по жељи произвођача, отпрема дувана одређеног за иностранство би се обавила одмах по продаји на тржишту.

Данашња вредност бугарског дувана одређеног за овогодишњи извоз цени се, приближно, на 1,3 до 1,6 милијарди лева. Цене се крећу од 74 до 96 лева по килограму, а притом се још могу узети у обзир повишења до 20%.

САКУПЉАЊЕ КОПРИВА У МАЂАРСКОЈ

У вези са разним мерама владе које имају за циљ набавке замена материја за текстилну индустрију, Министарство пољопривреде ће сада наредити и сакупљање коприва из целој територији државе. Пошто коприва може добро да се употреби као сировински сурогат у текстилној индустрији, то ће се наредити нарочито на дунавским острвима, која се пољопривредно не искоришћавају, сејање коприве, да би се осигурале што обилније количине. Први покушаји са прерадом коприва у тканине чињени су већ за време Светског рата, при чему, међутим, услед тада још слабо развијене индустрије материја за замену, резултати нису задовољили. Новим поступцима те су тешкоће отклоњене, те ће се данас, сви су изгледи, и у Мађарској из коприве моћи врло добро производити влакна за тканину.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ПРИЈАТЕЉ

Милорад А. Петровић

Марко и Тодор били су одувек добри другови, или пријатељи. Тако нешто. Углавном, добро су се слагали. Па то није ни чудо, из једног су села. Заједно одрасли. Заједно се школовали. Заједно „бећарили“, заједно службују — сто до стола, како се то каже. Било је то опробано пријатељство.

Али, један изванредни догађај — уверићете се и сами да је тако било — умало да није довео до раскида, и то до врло драматичног раскида.

Ето, десило се то овамо и сасвим изненада. Марко се одједном заљубио; смртно се заљубио, а да то нису благовремено приметио. То сазнање пукло је пред њим као гром из ведра неба. Те врдај овамо, те врдај онамо, те рачунај овамо те онамо, једва је саставио крај са почетком једног брачног буџета — кажем крај са почетком, јер је крај много важнији — и оженио се. Лепо је то, брате, дешава се то и другим људима.

Суделовао је у том послу и Тодор. А зашто и не би! Стари су они другови, боже мој! Рачунао је и он, знојио се и знојио, као да се његове ноге тицало. И разуме се, старо пријатељство није се после Маркове женидбе раскинуло. Истина, свело се на праће стазе што се тиче самог Марка, јер је он, господо моја, сада оженен човек.

А шта да вам сада много причам. Лепо је он живео у браку. Његова боља половина, за коју морам рећи да је била девојка из боље куће, а помало и васпитана, донела му је нешто и мираза. А покућство? Ту не треба ни питати. Све по новој моди и линији. Истина, зли језици говоре да за тим свим плаче једна вереница — ал' то не долази у обзир. Најзад, била је још и млада и лепа. Живи тако Марко за три света. Уредно легне. Уредно устане. Па јастуци бели као снег, па ... све, све мирише на младост и чистоту. Па добро се и јело, а било је и за попити.

Не губимо ми ни Тодора из вида. Често је вечеравао у тој срећној кући. Живео је тако, живео Марко пола године, па и то досади. Мало помало, сад по сата, сад сат, итд. итд. Почео је Марко да изостаје све чешће и чешће.

Нећу да прећутим, било је гриже савести, покајања, па и молби. Било је и плача и вике. Ал' све оста по старом. Омилило се човеку, па квит посла. Код куће ред, чистота и .... све, све остало што треба. Са друштвом, брате, весело, весело и шприцерање и шта ту има више да се тражи. Искомбинова човек живот по свом укусу и ето, држи се...

А сад, драги моји, почиње други део приче.

Тодор је, као што смо мало пре рекли, био чест гост у тој кући. А јаво не спава. Некад мало у „шпицу“, а понекад и трезан, очешао би се о младу домаћицу, без гриже савести. Није ни њој то канда баш много сметало. Нарочито не кад је Марко изумео нову комбинацију живота. И тако мало помало, као што бива, почело се у овој кући живети сасвим лепо у троје...

Ко би то могао мислити. Нико. Па ни Марко. Не постоји, ваљда, узалуд старо правило „да муж увек сазна последњи“. А за Тодора, најмање је још могао мислити. Та они су стари пријатељи. Тек, никада он и није ништа дознао, односно мало је фалило па да сазна и да брука пукне...

Било је то у пролеће Време створено за љубав ... И грех... Збиља, чудно, али људи су дошли до сазнања да се у љубави понајвише греши у пролеће. Природа је, свакако, ту највише крива. Све се буди — цвета... И није се чудити, јер је и човек дете природе.

Тако су, ето, и Тодор и госпођа Марковица у пролеће мало више грешили. Седе лепо у стану Марковом под његовим рођеним кровом, и варају га. Збиљаа, до крајности безобразно. Отишао човек на службени пут, а за грешнике милина, Уживају за три света. АЛ' ето чуда. Марко се нешто пре времена вратио. Чашка.

Али, све се, , додуше, лепо свршило. Тодор је, истина, мало недостојно и кроз тешњице пролазе нашао пут Марко није ништа приметио, изузев што је пред вратима мало дуже чекао и ником ништа.

У будућности грешници почаше пажњу. Дуго су они мислили и премишљали. Најзајзад, госпођа Марковица је нешто живо објашњавала Тодору. У почетку њему као да не беше много стало до онога што је она објашњавала и и није му се то свидело, али на крајрају му прелете осмех задовољства преко лица и он одобравајући рече:

— Браво!... Сјајно! ... Само тако!....

И одмах се дададе на посао.

Седе Марко и и Тодор у зеленој башти и пијуцкајују. Одмиче вече, а одмичу и флаше. Око 11 часова Тодор отпоче офензивузу.

— Знаш, Маркоко, ми смо добри пријатељи, и ... ововај, знаш, мени је јако незгодно да а ти кожем..

Нађулио уши и Марко и слуша

— Знаш, овајај... ја нешто у последње време в видим на твојој жени, као да те с она помало...

— Шта велишиш?! — дрекну Марко и скоро позеленсене.

— Ама човечеће, чекај!... Нусти ти засада све мени ни у руке. Ти знаш да ја имам помало ја полициске крви. Кажем ти лепо да ја је то само нека сумња. Али буди увуверен да ћу ја то већ пронаћи, а онда да чини шта хоћеш.. Засада пред њоњом ништа, већ само пази, а на мени ни је остало — осигурава Тодор и из издашно залива.

Дуго су они и још тако поверљиво планирали и некакако око зоре — план је коначно био р готов. Тодор је имао да ћушка, а Марарко да пази и ћути

Тих дана је і госпођа према свом мужу била изузузетно пажљива, а у том је и Тодор р завршио истрагу.

Опет некако поред шприцера саопштио је Марку с са задовољством:

— Све је, брате мој, у реду. Преварио сам се. Опрости ми . Само знаш, мора јој се мало више пажње посветити. Некако да је по који пут изведемо. Младост је то, брате!

Рашири се опет овај лепи свет пред Марком.

А даље је, зна се, ишло све как намазано.

НЕПОТРЕБНА ОТМЕНОСТ...

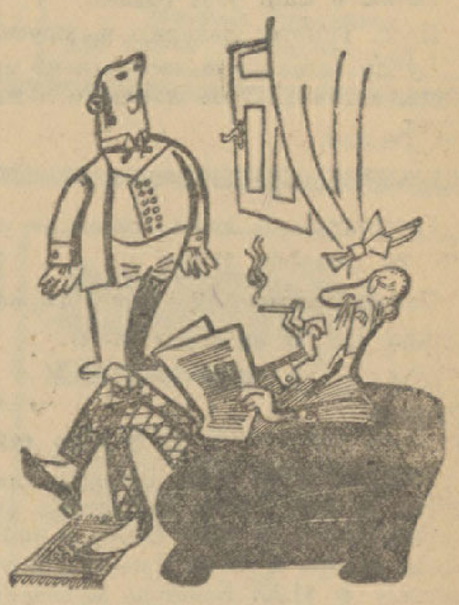

— Баптисте, када смо сами, немо брате нос тако високо држати.

*

СУМЊИВИ ИЗГЛЕДИ

Отац, коме је ћерка признала да е лепи младић жели да узме за жену, али који је већ дуже времена не запослен, пита своју ћерку:

— А какве изгледе има тај млади ћ, који жели да му ти постанеш жена?

— — — — —

— Његови изгледи су, татице сјајни, колосални! Има тешко оболелог и веома богатог стрица.

Јошико Хавани спасава Јапан од опасних страних шпијуна

Пише В. Спасић (36)

Преображени капетан Таваси пагано је отворио писмо са рукичастом ковертом и са нестрпљењем очекивао да види ко му и шта му пише. И Јошико Хаваки морала је да се осмехне чим је почела да чита прве редове. Писмо је долазило од лепе и младе вереница несрећног капетана Горите, Осите, која је у томе писму, ни мање ни више, сасвим отворено и убедљиво изјавила љубав капетану Тавасију. Она је, не слутећи да њен нови обожавани није супротног пола, прилично опширно и са женском наивношћу навела да се у последње време много разочарала у своме веренику и да осећа да је сасвим охладнела према њему. Чинећи упоређење између њега и капетана Тавасија, она је дошла до чврстог убеђења да је то мушкарац о коме је она сањала и који би њој највише одговарао.

На крају писма разочарана вереница преклињала је свог „обожаваног“ да јој пружи прилику да се ускоро састану на неком дискретном месту, јер је она вештија у усменом излагању, него писменом.

Јошико Хаваки ставила је ово љубавно писмо на сто и меланхоличним осмехом помислила на свог изгубљеног вереника, због кога се одала својој тешкој и опасној професији. И она је осетила неодољиву жељу да се нађе неки мушкарац који би је могао заволети онако као што је волео њен вереник, а који би, бар донекле, и по души и по спољашности личио на њега. Ипак, била је у уверена да на таквог мушкарца на неће скоро наићи.

Обузета разназним мислима Јошико Хаваки ј је решила да на ово љубавно п писмо наивне Осите уопште не не одговори. Није хтела да растурури једну лепу илузију и доведе е већ и дотада доста ојађену девцевојку до новог разочарања. Она на ће, можда, доцније и сама сазсазнати за своју велику заблуду у и наћи ће утехе. Ако је разочараарана у Горити, наћи ће се неки ки други мушкарац, који ће га замаменити и пружити јој у љубави и оно што је она очекивала од тобожњег капетана Тавасија.

МАЛО НЕОБИБИЧАН СУСРЕТ У ВОЈНОЈ БОЉОЛНИЦИ

Јошико Хававаки решила је још истог дана да а замоли свога шефа, генерала Р Ромиту, да јој додели нову мисисију, како би се могла што прере удаљити из Токија. Зато је је имала нарочитих разлога. Њиховов састанак обавио се у једном заабаченом крају јапанске престоорнице у малом интимном ресторарану и Јошико Хаваки је овога п пута била одевена као најелегантнтнија Јапанка. Била је права дадама.

Генерал Ромомита је зачуђено примио ово саопштење лепе шпијунке и упитао:

— Досада сам вас познавао као девојку чврстог карактера и да своје одлуке у сваком случају до краја извршавате. Ваша мисија у Токију, иако је тешка и опасна, још није довршена и ја сам сигурно рачунао и даље на вашу сарадњу. Жао би ми било кад бих изгубио једног тако ваљаног и способног сарадника... Али, да није по среди неко питање срца? Неки мушкарац, можда?

Јошико Хаваки је енергично завртела главом и рекла са озбиљним изразом на лицу:

— О томе, засада не може бити ни говора. Осећам неодољиву тежњу да послужим својој отаџбини на други начин него што сам то досада чинила. Пошто сам се за ових неколико месеци већ потпуно навикла на официрску униформу и сјајно снашла у улози мушкарца, желела бих, ако ми ви то одобрите, да пођем поново у Кину и да будем запослена у непосредној близини фронта, не толико као шпијунка, него као официр борац!

Стари генерал је разрогаченим очима погледао у лепу девојку. И рекао набравши обрве:

(Наставиће се)

Данас

Петак, 6 март 1942 године.

Преп. Тимотеј, Захарија п. јерусал.

Сунце излази у 6 часова и 25 минута, а залази у 18 часова и 10 минута.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Гросингер м-р Јован, Мусолини ул. бр. 30 (телефон 27-40);

Половић апотека, II Ракоци Ференц улица бр. 124 (телефон 33-74).

*

РАДИО

За 5 март 1942.

БУДАПЕШТА: 6.40: Буђење, гимстика ● **7.00:** Вести, саопштења, јутарња музика ● **10.00:** Вести ● **10.15:** Лака музика ● **11.10:** Извештај о водостају ● **11.20:** Балетска музика ● **11.40:** Приповетка ● **12.10:** Оркестарски концерт ● **12.40:** Вести ● **13.30:** Поруке војника ● **14.00:** Циганска музика ● **14.30:** Вести ● **15.20:** Комади извођени на контрабасу ● **15.40:** Предавање ● **15.50:** Арије ● **16.15:** За русинске слушаоце ● **16.45:** Вести ● **17.00:** Вести на словачком и русинском језику ● **17.15:** Концерт салонског оркестра ● **17.45:** Предавање ● **18.10:** Клавирски концерт ● **18.40:** Предавање ● **19.00:** Вести на мађарском, немачком и румунском језику ● **19.20:** Ведра музика ● **20.20:** Предавање ● **20.40:** Циганска музика ● **20.55:** Весео комад у једном чину ● **21.20:** Наставак циганске музике ● **21.40:** Вести ● **22.10:** Музика за игру ● **22.35:** Концерт радио оркестра ● **23.00:** Вести на немачком, италијанском, енглеском, француском и финском језику ● **24.00:** Вести ● **00.15:** Час Црвеног крста.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 20.30 и **17.53.**

За Сабадку 4.38.

За Зомбор 4.06, 10.54, 13.50 (Сеплигет-Паланка), 17.26.

За Тител 6.15, 14.02 и 20.20.

За Зенту-Сегед 5.30, 13.35 (само до Обечеја), 16.40.

Из Будапеште 23.14 и **11.11** (особни стиже у Ујвидек у 7.35).

Из Сабадке 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из Зомбора 7.32, 9.15 (само из Паланке-Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из Тителе 5.29, 15.30, 19.40.

Из Сегеда-Зенте 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

ФИЛМ

ПАЛАС

У биоскопу „Палас" даје се велики ратни филм „Штуке", у коме главне улоге играју Карел Радац, Ханс Штелцер, Алберт Хен и Херберт Вилк.

Цео филм се одиграва на западном фронту, где су се водиле жестоке борбе. У овом филму је верно приказано нераздвојно пријатељство немачких официра и војника једног ваздухопловног одреда за обрушавање.

У филму се виде храбри подвизи авијатичара: поносног поручника Хесе, скромног Јордана, расположеног Лоса и малерозног Бомберга. У борбама Јордан и Лос храбро гину, а у једној великој борби, Бомберг и Хесе падају у заробљеништво, из кога ипак успевају да побегну.

Пријатељство, борба и храбри подвизи немачких пилота са штукама је главна тема овога филма.

СПОРТ

Пред сусрет Ујпешт—Солнок

Будапешта, 5 марта. — За утакмицу Ујпешт—Солнок, која ће се одиграти на стадиону на Мађери путу, влада велико интересовање. За ову одлучну утакмицу пустиће се у продају карте са попустом за раднике, пошто су радници изјавили да би желели да присуствују овој утакмици. Стога су за раднике одређене цене од 40 филера, уместо 50.

Солношка МАВ чета борила се са великим пожртвовањем и срчано до краја јесењег првенства. Ова чета победила је Ференцварош, а играла нерешено са Ујпештом. Сада заузима треће место и, како поједине клубове у јесењем првенству одвајају само бодови, то ће резултат сусрета Солнок—Ујпешт бити одлучујући.

Солнок је озбиљно схватио ову утакмицу и најозбиљније се спрема за њу.

Да ли ће доћи до међународног такмичења за првенство Европе?

Италијани су начелно пристали на такмичење а од Мађара се очекује одговор

Приликом међународне утакмице у фудбалу између Немачке и Швајцарске у Берлину су боравили и вођи италијанског фудбала. Том приликом Немци су предложили Италијанима да се после одигравања државног првенства на лето одигра једно међуклупско такмичење за првенство Европе.

Италијани су сазвали спортску конференцију на којој су прихваћени сви предлози Немаца тј. да се крајем јула или почетком септембра одигра једно међуклупско такмичење за првенство Европе. О резултату ове конференције извештен је Немачки савез а такође и Мађарски лоптачки савез, коме је послат нацрт такмичења и позив да на истом учествују и мађарски клубови.

Ових дана ће се дефинитивно знати ад ли ће доћи до овог интересантног такмичења, што би за спорт много значило, јер у последње време сличних такмичења није било.

ОДРЕЂЕНЕ СУ ФУТБАЛСКЕ СУДИЈЕ КОЈЕ ЋЕ СУДИТИ ТРЕЋЕ КОЛО ДРЖАВНОГ ПРВЕНСТВА

У недељу се игра треће коло за државно првенство и од стране Мађарског лоптачког савеза одређене су следеће судије:

Ујпешт--Солнок: Кекеши (Нађ, Карачоњи).

ВМФК — Димаваг: Палашти (Лукач, Белањи).

Ференцварош—Коложвар: Маваи (Матис, Сабо Ђула).

СВШК—УАК: Борош, (Јодаи, Жембери).

НАК—Сегед: Секе (Вај, Ковач)

Електромош — Маваг: Шаги (Молнар Имре, Пап Арпад)

СалБТК—Гама: Шиклош (Лакатош, Такач).

Кишпешт—Лампарт: Немет Л. (Селеши, Завори).

Као што се види утакмицу УАК—СВШК, која се игра у Сегеду суди одлични судија Борош. За УАК је врло важно што је г. Борош одређен да суди ову утакмицу, јер је његово суђење увек било објективно и никада се није десило да је лично или под утиском других — публике судио на штету било које стране.

Пре свог сусрета са немачком репрезентацијом, 12 априла, шпанска репрезентација одиграће 15 марта у Севиљи утакмицу са репрезентацијом Француске. Шпанска репрезентација играће у истом саставу са којим је 28 децембра у Валенцији победила репрезентацију Швајцарске са 3:2.

БАЛОГ I ПОНОВО ЋЕ ИГРАТИ

Познати играч Ујпешта Балог I, који је био дуже времена болестан, поново ће играти. Балог I је за време једне утакмице прошле јесени повређен, те месецима није могао да игра. Балог I долази већ на игралиште и тренира.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Бардоши Ласло ул. 2.

ПРОДАЈЕ СЕ хитно модерна кућа у строгом центруму са више станова. Упитати кућевласника: Ујвидек, Бетовен ул. бр. 8. 323

ХИТНО ПОЗНАНСТВО господина, ради мале услуге. Народност, године споредно. Неанонимно Администрацији под „Душа". 324

МОДЕРАН СТАН од 2 собе у центру за издавање. Гроф Телеки Пал 8. 325

ЗОРА
КРЕМ ЗА ДАН
Против проширених пора, чини кожу глатком, нежном и свежом попут росе. За сваку кожу подлога за пудер
Парфимерија „ЗОРА"
Ујвидек, Мусолини Б. пут 29
ТЕЛЕФОН: 34—17 18

Укрштене речи

Број 43.

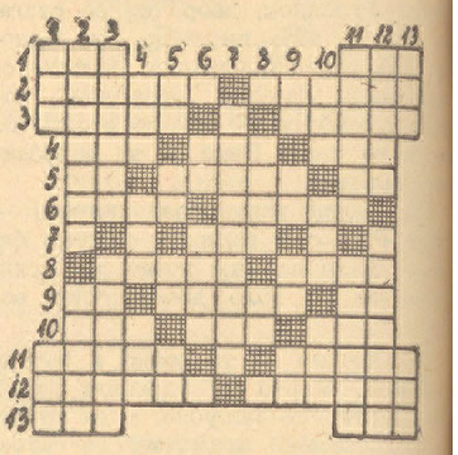

Водоравно: 1. махунаста биљка — прилог за време; 2. употребљава се место чараше — без сна; 3. један метал — сугласник — утка; 4. једна биљка — погодан час — мисле; 5. иницијали личности из Толстојевог романа „Ана Карењина" — пшенична стабљика — магарчев глас; 6. притока Дунава — разумно биће; 7. самогласник — самогласник — поклон — сугласник — сугласник; 8. немачки ратни брод — сифон; 9. домаћа животиња (читано унатраг) — фотографише — река у Русији; 10. крај од капута — луђа улицама — иницијали једног романсијера; 11. комад леда — самогласник — кретање ваздуха; 12. страно мушко име (у падежу) — говори дијалектом; 13. француски новац (у падежу) — други (руски, -ца „ри" на крају).

Усправно: 1. енглеско мушко име — смртна опасност; 2. рушити — попасу; 3. становници Боке — кита грожђа; 4. словачко мушко име — врста рибе — често питање; 5. површинска мера — свеза — сугласнири из речи „сад" — површинска мера; 6. сугласник — коњ (мађарски, читано унатраг) — садевају — самогласник; 7. црква на Косову; 8. сугласник — бог љубави — мати (провинцијализам) — сугласник; 9. ово (мађарски) — иницијали македонског владара — свеза — дивљи (мађарски, са „д" на крају); 10. страно мушко име — показни поздев — боја коже; 11. капетан (хрватски) — чувени изборни систем; 12. од чега (француски) — авет; 13. богиња (латински) — река (шпански).

Решење укрштених речи

Број 42

Водоравно: 1. о, ђ — ми — оски; 2. Хуњади Јанош; 3. Омер — Ото — Нева; 4. луг — Искарсно(б); 5. рот — Поа — сто; 6. Шарлота; 7. црн — Сот — ошо; 8. ки а — селам — лаз; 9. Афда — пол — сузе; 10. Френ Лохотком; 11. А(генција) А(вас) — ан — су — ма.
25тацу1 љ,1л збто8д, ---- мнрр рим

Усправно: 1. охол — кафа; 2. ђумур — цифра; 3. Његош Раде; 4. мар — и — Тан — с — Ана; 5. ид(е) — оса — р — сеп — л, и; 6. и — тко — и — оло — х; 7. ој — пао — о — тал — ос; 8. сан — р — сто — м — сту; 9. несташлук; 10. Ковио — оазом; 11. ишао — земља.

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.